

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. ile 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.06.2025

Perihan KOCA
Mersin Milletvekili

Doğu Akdeniz'in önemli bir akarsuyu olan Asi Nehri, Lübnan'da doğduktan sonra Suriye'yi geçerek, Türkiye'de Samandağ'dan (Hatay) Akdeniz'e dökülmektedir. Asi Nehri, geçtiği bölgelerde önemli bir ekosistem yaratmaktadır. Nehrin ekosistemi içinde onlarca canlı türüne ev sahipliği yaptığı çok eski tarihli araştırmalardan bu yana literatürlerde yer almaktadır. Nehir yatağını çevreleyen bitkilerin sel baskınlarına karşı koruyucu görev yaptığı da bilinmektedir. 6 Şubat depremlerinde ağır hasar alan Hatay ilinde sorunlar çığ gibi büyümeye devam ederken şimdi de nehrin kuruma tehlikesinin baş gösterdiği ifade edilmektedir.

Asi Nehri'ne deprem enkazlarının dökülmesi ve çöplerin yığılması geçtiğimiz günlerde basına yansıyan ve ses getiren konulardan bir tanesi iken şimdi de nehrin suyunun tamamen tükenmesi tehlikesi baş göstermiştir. Nehrin artık iş göremez hale geldiği, ekosisteminin çökme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı, bölge insanları ve çevre örgütleri tarafından teyit edilmektedir.

Sadece Çöğürlü bölgesindeki taşocağı faaliyetinin bile nehrin yatağını değiştirdiğine dair bulgular mevcuttur. Kaldı ki Asi Nehri'nin kıyısına kurulan Aknehir'deki taşocağının, nehirde kum çıkararak, gölet gibi bir alan oluşturup nehrin akışını ciddi oranda engellediği ifade edilmektedir. Bu nokta balıkların yumurtalarını bıraktıkları nokta olarak bilinmektedir. Su miktarının iyice düşmesiyle birlikte Amik Ovası'nda faaliyet yürüten çiftçilerin de su kanallarının kuruması nedeniyle üretim yapamaz hale geldikleri görülmektedir.

Nehri besleyen derelerin de benzer sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Şehir merkezi ile Samandağ arasındaki yolun üzerinde bulunan doğal dere yataklarının kenarlarına molozlar döküldüğü ve dere yataklarının iş göremez hale geldiği görülmektedir.

Öte yandan yasal olarak beton santrallerinin ve taşocaklarının atık havuzları olması gerekirken ildeki tesislerin maliyet gerekçesiyle atıklarını Asi Nehri'ne doğrudan boşalttıkları görülmektedir.

Bu bağlamda

- 1- Hatay ilindeki beton santrallerinin ve taş ocaklarının yasal zorunluluk taşıyan yükümlülükleri yerine getirip getirmediğine dair bakanlığınızın bir denetlemesi var mıdır?
- 2- Bölgede ekosistem açısından önemli bir işlevi olan Asi Nehri'nin korunmasına dair ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Nehrin kritik düzeyin altına düşen su seviyesiyle ilgili ne gibi önlemler alınmaktadır?

- 3- İnşaat firmalarının Asi Nehri'ne moloz ve çöp dökmeleri ve beton santrallerinin atıklarının nehre boşaltmasıyla ilgili bakanlığınızın bu şirketlere herhangi bir cezai yaptırımını var mıdır?
- 4- Asi Nehri'nin canlı yaşamı için hayati işlevinin olduğunun bilinmesine rağmen şirketlerin burayı moloz alanı olarak kullanılması bakanlığınızın bilgisi dâhilinde mi gerçekleşmektedir?
- 5- Şehirdeki dağların neredeyse tümünde faaliyet gösteren taş ocaklarının kaç ruhsatlıdır? Kaçak oldukları iddia edilen taş ocaklarıyla ilgili bir çalışmanız var mıdır?
- 6- Taş ocaklarının dağlarda yarattığı geri döndürülemez yıkımla ilgili bir tedbiriniz var mıdır? Bölgedeki ekosistemleri gözeten bir çalışma yapıyor musunuz?